

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

พงศยา ตราชูณิตย์*
ทวีศักดิ์ กลีผล**, จริยาวัตร คมพัยค์***

Received : October 24, 2018

Revised : January 23, 2019

Accepted : January 25, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึง สิงหาคม 2561 จำนวน 401 ราย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ความง่ายต่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต สัมพันธภาพในครอบครัวและพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต ที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือวิจัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน โดยได้ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ความง่ายต่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต สัมพันธภาพในครอบครัว และพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ต เท่ากับ 0.95, 0.83, 1 และ 1 ตามลำดับ และหาความเชื่อมั่นจากแบบสอบถามได้เท่ากับ 0.926 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา สถิติวิเคราะห์เชิงอ้างอิง วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน วิเคราะห์หาปัจจัยทำนายด้วยสถิติวิเคราะห์เชิงถดถอยแบบพหุคูณด้วยวิธี Stepwise

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับน้อย ร้อยละ 66.1 และพบว่าปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง คือระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ ($\beta = 0.289, p < 0.05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สามารถอธิบายการแปรผันของพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 8.3 ($R^2 = 0.083$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ปัจจัยทำนาย พฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร

* มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ : E-mail: p.trachunit@gmail.com

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

*** รองศาสตราจารย์ประจำคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

Predictors of Risk Behavior for Internet Addiction Among Grade 10 Students of The Secondary Educational Service Area Office 2, Bangkok

Pongsaya Trachunit^{*}
Taweesak Kasiphol^{**}, Jariyawat Kompayak^{***}

Abstract

This research is a survey research. The purpose of this study was to determine the predictors of risk behavior for internet addiction among grade 10 students of the Secondary Educational Service Area Office 2, Bangkok. The samples were composed of 401 grade 10 students of the Secondary Educational Service Area Office 2, Bangkok. And the duration is from July 2018 to August 2018. The data were collected by using questionnaires. The validity of instruments were verified by 3 experts. The scores of Personal Data Questionnaire, Internet Access Questionnaire, Family Relationship Questionnaire and Internet Addiction Test (IAT) are 0.95, 0.83, 1 and 1 respectively. The score for reliability of the questionnaire was 0.926. The data of research were analyzed by using descriptive statistics, inferential statistics, Pearson's product movement correlation and multiple regression by stepwise method.

The results showed that the risk behavior for internet addiction was low (66.1%) and the factor that significantly determined the predictors of risk behavior for internet addiction was weekly duration of internet use ($\beta = 0.289, p < 0.05$) and could explain 8.3% ($R^2 = 0.083$) the variance of risk behavior for internet addiction statistically significantly at 0.05 level.

Keywords: Predictor, Risk behavior for internet addiction, Grade 10 students of the Secondary Educational Service Area Office 2, Bangkok

^{*} Master of Nursing Science, Huachiew Chalermprakiet University : E-mail: p.trachunit@gmail.com

^{**} Asst. Prof. of Nursing Science, Huachiew Chalermprakiet University

^{***} Assoc. Prof. of Nursing Science, Huachiew Chalermprakiet University

บทนำ

สืบเนื่องมาจากโลกมีการพัฒนาเทคโนโลยีทางสารสนเทศอย่างรวดเร็วและเป็นยุคของดิจิทัล และเทคโนโลยีทำให้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงเกิดระบบการสื่อสาร และเกิดการสื่อสารระบบอินเทอร์เน็ตขึ้น ด้วยการเข้าถึงเทคโนโลยีเหล่านี้ง่ายและรวดเร็ว จึงทำให้จำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลกเพิ่มมากขึ้น และผลจากการสำรวจพบว่าจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตทั่วโลก ณ เดือนมิถุนายน 2559 มีจำนวนมากกว่า 3,600 ล้านคน ซึ่งทวีปเอเชียมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดคือ 49.6% หรือประมาณ 1,700 ล้านคน และประเทศจีนครองอันดับหนึ่งผู้ใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดประมาณ 721 ล้านคน ส่วนของประเทศไทยเป็นอันดับที่ 9 ในทวีปเอเชีย ซึ่งมีผู้ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นจำนวน 41 ล้านคน (Internet World Stats, 2016)

จากสถิติการใช้งานอินเทอร์เน็ตเป็นเวลาเฉลี่ย 83.7 นาทีต่อวันต่อคน (อริยะ พนมยงค์, 2558) พบว่าส่งผลกระทบต่อสุขภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้ใช้งานด้วยซึ่งอาจส่งผลทางตรงและทางอ้อมหากผู้ใช้งานใช้อย่างไม่เหมาะสม กล่าวคือใช้งานในปริมาณที่มากเกินไป ปัญหาที่พบได้บ่อยมีอาการเกี่ยวกับตาและการมองเห็น เช่นปวดตา แสบตา ตามัว ตาพร่ามัว ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยบ่า ไหล่ และคอ และบ่อยครั้งที่อาจจะมีการปวดศีรษะร่วมด้วย (อนุเทพ ภาสุระ, 2558) นอกจากปัญหาทางด้านร่างกายแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อปัญหาทางด้านจิตใจอีกด้วย เช่น พฤติกรรมทางความคิดและอารมณ์ที่ก้าวร้าว พฤติกรรมแข่งกระด้าง พฤติกรรมซึมเศร้า และนอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อด้านสังคมอีกเช่นกัน ตัวอย่างเช่น เกิดจากการพูดคุยหรือทำกิจกรรมระหว่างสมาชิกในครอบครัวลดน้อยลง รวมถึงปฏิเสธที่จะร่วมกิจกรรมกับครอบครัว (ภัทริกา วงศ์อนันต์นนท์, 2557)

ระบบสื่อสารโดยใช้อินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการทำงาน การสื่อสาร รวมถึงเพื่อความบันเทิง จนเหมือนเป็นช่องทางหลักในการเข้าถึงบริการนี้และเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตเหมือนเป็นการเสพติด (ทินกร อุ่นจิตติ, 2557) แต่การใช้งานอินเทอร์เน็ตในปริมาณที่มากเกินไป ประมาณวันละ 4-5 ชั่วโมง จนทำให้เกิดความเสียหายกับชีวิต การเรียน หน้าที่การงาน และครอบครัว จนไม่สามารถควบคุมได้ เรียกพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตในปริมาณที่มากเกินไปว่า การเสพติดอินเทอร์เน็ต (Internet Addiction) การใช้เวลากับอินเทอร์เน็ตมากกว่าที่ตั้งใจ ใช้งานบ่อยครั้ง การหยุดใช้งานไม่ได้ การขาดสัมพันธ์กับคนรอบข้าง และการมีอาการหงุดหงิดเมื่อไม่ได้ใช้สังคมออนไลน์ ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ดร.คิมเบอร์ลี เอส ยัง (1999) นักจิตวิทยา กล่าวว่า การเสพติดอินเทอร์เน็ตมีลักษณะพื้นฐานเหมือนกับการเสพติดการพนัน และได้มีการพัฒนาทำแบบสอบถามไว้เพื่อประเมินการเสพติดอินเทอร์เน็ตอีกด้วย

ซึ่งในปัจจุบันพบมากในเด็กและเยาวชน (อรวรรณ วงศ์แก้วโพธิ์ทอง, 2554) และพบว่าเริ่มมีผู้ป่วยวัยรุ่นอายุตั้งแต่ 12 ปี มารักษาผลกระทบจากการติดอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสาเหตุมาจากการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านแท็บเล็ตหรือโทรศัพท์มือถือเป็นเวลานาน และงานวิจัยในประเทศไทยพบว่าผู้ติดอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นเยาวชน ซึ่งเยาวชนเกือบครึ่งยอมรับว่าตนเอง “ติดอินเทอร์เน็ต” โดย 80.6% ใช้พูดคุย หรือ Chat โดยเป็นเยาวชนอายุ 15-17 ปี ถึงร้อยละ 38.7 (ศูนย์วิจัยมหาวิทยาลัยกรุงเทพ, 2556)

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดอินเทอร์เน็ตมีหลายปัจจัย เช่น ปัจจัยรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน สัมพันธภาพในครอบครัว การอาศัยอยู่ร่วมกันของบิดามารดา ด้านสังคม บุคลิกภาพด้านอารมณ์และบุคลิกภาพด้านพฤติกรรม ล้วนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดอินเทอร์เน็ต (รวีกรานต์ นันทเวช, 2551) ดังที่กล่าวมาจะเห็นว่าระบบการสื่อสารผ่านอินเทอร์เน็ตเข้าไปแทรกซึมในทุกๆ แห่ง จึงทำให้บุคคลในสังคมติดการใช้อินเทอร์เน็ตส่งผลกระทบต่อทั้งทางด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร เนื่องจากเป็นเยาวชนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่อินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาท และมีอิทธิพลต่อการค้นหาตนเองเป็นอย่างยิ่งทั้งนี้เนื่องจากเป็นกลุ่มวัยรุ่นตอนกลางที่มีความต้องการค้นหาตนเอง มีสังคมเพื่อน มีความเป็นตัวของตัวเอง ต้องการการยอมรับในกลุ่มเพื่อนและต้องการก้าวให้ทันกับสมัยนิยม ซึ่งโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ถือว่าเป็นเขตชั้นในที่มีความเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก มีทั้งห้างสรรพสินค้า และโรงพยาบาลอยู่ใกล้เขตโรงเรียน สิ่งแวดล้อมเหล่านี้เอง สามารถส่งผลต่อเรื่องค่านิยมในการก้าวทันกับเทคโนโลยี และสังคมที่ทันสมัย ซึ่งสิ่งแวดล้อมเหล่านี้อาจทำให้เกิดพฤติกรรมติดอินเทอร์เน็ตขึ้นได้

จากปัจจัยเสี่ยงที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เทียบเคียงได้กับแนวคิดการวิเคราะห์รูปแบบของกรอบพฤติกรรมที่เรียกว่า PRECEDE Model มาเป็นกรอบในการศึกษา เนื่องจากมีแนวคิดที่ว่า พฤติกรรมของบุคคลมาจากพหุปัจจัย (Multiple Factors) กล่าวคือมีการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมหรือวิถีชีวิตของบุคคล โดยปัจจัยดังกล่าวแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยนำ (Predisposing factors) ปัจจัยเอื้อ (Enabling factors) และปัจจัยเสริม (Reinforcing factors) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 กลุ่มนี้ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพหรือการกระทำต่างๆ ของบุคคล โดยที่ปัจจัยนำ ได้แก่ ปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจ การแสดงออกของพฤติกรรม ประกอบด้วย ความรู้ ทศนคติ ความเชื่อ และค่านิยม ปัจจัยเอื้อ เป็นลักษณะของสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านกายภาพ สังคม วัฒนธรรม หรือทรัพยากรที่ทำให้เกิดพฤติกรรม และปัจจัยเสริม คือสิ่งที่บุคคลจะได้รับหรือคาดว่าจะได้รับจากบุคคลอื่นซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ย้อนกลับ โดยเริ่มจาก Outcome ที่ต้องการหรืออีกนัยหนึ่งคือคุณภาพชีวิตของบุคคล แล้วพิจารณาถึงสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสาเหตุที่เกี่ยวข้องเนื่องมาจากพฤติกรรมของบุคคล

ผู้วิจัยในฐานะพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน ซึ่งมีหน้าที่ในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันความเสี่ยงที่จะมีผลต่อสุขภาพ อีกทั้งผู้วิจัยวิเคราะห์ว่างานวิจัยที่ผ่านมาได้มีการศึกษาในเรื่อง ปัจจัยทำนายเกี่ยวกับการพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตน้อยมาก ทำให้ผลลัพธ์จากงานวิจัยที่ผ่านมายังมีข้อสงสัย โดยเฉพาะปัจจัยทำนายที่ส่งผลต่อภาวะสุขภาพในด้านต่างๆ ทำให้ผู้วิจัยต้องการศึกษาช่องว่างเพิ่มเติมในเรื่องของปัจจัยทำนายที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจหาปัจจัยทำนายความเสี่ยงต่อพฤติกรรมติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยนำแนวคิดของ PRECEDE-Model มาเป็นกรอบในการศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางการวางแผนพัฒนาพฤติกรรมสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีความเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Study) เพื่อศึกษาหาพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 18,632 คน จากทั้งหมด 52 โรงเรียน แบ่งตามขนาดโรงเรียน ประกอบด้วย ขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ จากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย อย่างละ 1 โรงเรียน นำรายชื่อจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด มาทำการสุ่มอย่างง่าย ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 401 คน ทำการคำนวณหาช่วงของการสุ่มโดยให้ได้กลุ่มตัวอย่างมากกว่าหรือเท่ากับ 401 คน จากการคำนวณจะได้ค่าของการสุ่ม (Sampling Interval) เท่ากับ 1 โดยแบ่งสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง (i) เท่ากับ 2.73 ซึ่งจะได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดเล็ก เท่ากับ 255, 69, 66 และ 33 ตามลำดับ ระยะเวลาระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม 2561 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการติดต่อโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง และขอความยินยอมจากผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ได้แก่ ระดับการศึกษา การอาศัยอยู่กับครอบครัว และค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง จำนวน 7 ข้อ ทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน โดยได้ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปเท่ากับ 0.95

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามระยะเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของนิติพงษ์ ศรีระพันธ์ (2552) มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ และให้เติมคำตอบในช่องว่าง คือระยะเวลาการใช้งานระหว่างวัน ความถี่ และระยะเวลาการเข้าใช้งาน จำนวน 2 ข้อ ทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน โดยได้ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเท่ากับ 0.83

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามสัมพันธภาพในครอบครัว ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของ พรทิพย์ ร่มนุ่น (2550) เป็นคำถามปลายปิดแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 12 ข้อ ทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน โดยได้ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเท่ากับ 1 โดยมีข้อถามดังนี้คือ

เป็นประจำ	หมายถึง มีสัมพันธภาพในครอบครัวเป็นประจำ
พอสมควร	หมายถึง มีสัมพันธภาพในครอบครัวบ่อยครั้ง
นานๆ ครั้ง	หมายถึง มีสัมพันธภาพในครอบครัวบางครั้ง
และไม่เคย	หมายถึง ไม่มีสัมพันธภาพในครอบครัว

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามของไชยรัตน์ บุตรพรหม (2545) ซึ่งแปลมาจาก ดร.คิมเบอร์รี่ เอส ยิง (1999) ซึ่งแบ่งเป็น ระดับน้อย ปานกลาง และสูง โดยแบบสอบถามมีข้อคำถามเรื่องพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต จากคำถามสูงสุดที่เติม 100 คะแนน จำนวน 20 ข้อ ทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน โดยได้ความเที่ยงตรงของแบบสอบถามเท่ากับ 1 โดยแบบสอบถามให้คะแนน ดังนี้

0	หมายถึง ไม่เคย
1	หมายถึง น้อยครั้ง
2	หมายถึง บางครั้ง
3	หมายถึง บ่อยครั้ง
4	หมายถึง บ่อยครั้งมาก
5	หมายถึง มากที่สุด

วัดและประเมินระดับการติดอินเทอร์เน็ต แบ่งเป็น

ระดับน้อย	คือ คะแนนรวมเท่ากับ 20 – 49 สามารถควบคุมตัวเองในการใช้อินเทอร์เน็ตได้
ระดับปานกลาง	คือ คะแนนรวมเท่ากับ 50 – 79 เริ่มมีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตมากเกินไป เสี่ยงต่อการติดอินเทอร์เน็ตได้
ระดับสูง	คือ คะแนนรวมเท่ากับ 80 – 100 มีพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตในระดับสูง ควรหาทางแก้ไข

ผลการทดสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน โดยได้ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ความง่ายต่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต สัมพันธภาพในครอบครัว และพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ต เท่ากับ 0.95, 0.83, 1 และ 1 ตามลำดับ นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและได้รับการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นนำข้อมูลไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) แบบประเมินสัมพันธภาพในครอบครัวเท่ากับ 0.978 แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตเท่ากับ 0.925 แบบสอบถามในภาพรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.926

3. การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามกระบวนการจริยธรรมการวิจัยของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและจริยธรรมการวิจัยของหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้เอกสารรับรองการวิจัย เลขที่ ๐.688/2561 ลงวันที่ 18 กรกฎาคม 2561 ผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตจากผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละโรงเรียน เพื่อขอเข้าเก็บข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงการพิทักษ์สิทธิผู้ถูกวิจัยเป็นอย่างมาก โดยผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลโดยการแนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ขั้นตอนการเก็บข้อมูล และระยะเวลาการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงให้ทราบถึงสิทธิในการตอบรับและปฏิเสธการเข้าร่วมในการวิจัยครั้งนี้ พร้อมทั้งเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างได้มีอิสระในการเลือกที่จะเข้าร่วมการวิจัยด้วยความสมัครใจ และยกเลิกที่จะเข้าร่วมวิจัยได้ ผู้วิจัยปกปิด ชื่อ-นามสกุล และการใช้รหัสระบุตำแหน่งของผู้ที่เกี่ยวข้องในการวิจัยแทนการใช้ชื่อจริงในทุกขั้นตอนของการเก็บรวบรวมข้อมูล และให้ลงนามเป็นลายลักษณ์อักษร ตามแบบฟอร์มหนังสือยินยอมที่ได้รับการบอกกล่าวและเต็มใจ (Informed consent form) ทั้งกลุ่มตัวอย่าง และผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างลงนามยินยอมก่อนถึงเก็บข้อมูลได้ โดยใช้ช่วงเวลาชั่วโมงอิสระ เพื่อเข้าไปชี้แจง และเปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมวิจัยซักถาม จากนั้นจึงเริ่มแจกแบบสอบถาม ก่อนส่งคืนและตรวจสอบความสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม 2561

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ข้อมูลด้านลักษณะประชากร จำแนกตามปัจจัยนำ ได้แก่ ระดับการศึกษา (เกรดเฉลี่ย) การอาศัยอยู่กับครอบครัว และค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ ความง่ายต่อการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต ปัจจัยเสริม ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว ทำการวิเคราะห์ด้วย ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

วิเคราะห์สถิติวิเคราะห์เชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Movement Correlation) ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมกับพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร วิเคราะห์หาปัจจัยทำนายด้วยสถิติวิเคราะห์เชิงถดถอย (Multiple Regression) แบบพหุคูณ (Stepwise)

ในการหาปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์ถดถอยพหุ และต้องวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเอง และระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม โดยตัวแปรอิสระจะต้องไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระด้วยกันเองหรือมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำถึงปานกลางเท่านั้น เพื่อขจัดปัญหาความสัมพันธ์พหุร่วมเส้น ผู้วิจัยจึงใช้เกณฑ์ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองห้ามอยู่ในระดับสูง คือ ค่า $r = 0.70$ ขึ้นไป โดยเลือกเฉพาะตัวแปรที่มีค่า $r < 0.70$ เนื่องจากตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันเองในระดับที่ไม่สูงเกินไป ซึ่งหมายความว่า ตัวแปรอิสระแต่ละตัวสามารถบ่งชี้หรือทำนายปัจจัยพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตได้อย่างชัดเจน โดยไม่เป็นผลหรือได้รับอิทธิพลจากตัวแปรอิสระด้วยกันเอง แต่หากตัวแปรเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันสูง ($r \geq 0.70$) หมายความว่า ตัวแปรเหล่านั้นมีลักษณะร่วมกันและกันมากจนอาจเป็นตัวแปรเดียวกันได้

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เกรดเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อวัน ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ สัมพันธภาพในครอบครัว และพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต พบว่าตัวแปรอิสระทั้งหมด ได้แก่ อายุ เกรดเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อวัน ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ และสัมพันธภาพในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กันเองหรือมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ไม่สูงเกินไปทั้งหมด ($r < 0.70$) จึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นที่ว่าห้ามปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระทั้งหมดมีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ดังนั้น ตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อหาอำนาจในการร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยไม่เกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับสูง (Multicollinearity) ตามข้อตกลงการใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร พบว่าตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร คือ ระยะเวลาที่ใช้อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (พฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

($r = 0.289, p < 0.05$) ส่วนตัวแปรอิสระที่เหลืออีก 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เกรดเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครอง ต่อวัน และสัมพันธภาพในครอบครัว พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตาม

ผลการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร มีอายุ 15 ปี ร้อยละ 63.1 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.6 มีผลการเรียนระหว่าง 2.50-2.99 ร้อยละ 33.2 พักอาศัยกับบิดาและมารดา ร้อยละ 64.8 สถานภาพครอบครัวบิดาและมารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 70.3 ได้รับค่าใช้จ่ายต่อวัน 100 บาท ร้อยละ 44.4 ค่าใช้จ่ายที่ได้รับส่วนใหญ่เพียงพอและเหลือเก็บ ร้อยละ 58.9

2. ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง ใช้อินเทอร์เน็ตที่บ้านที่ตนเองอยู่กับครอบครัว ร้อยละ 85.3 การใช้อินเทอร์เน็ตในวันธรรมดา ใช้งานมากกว่า 3 ชั่วโมง แต่ไม่เกิน 6 ชั่วโมง ร้อยละ 40.6 ช่วงเวลา 16.01-22.00 น. มากที่สุด ร้อยละ 84.8 ส่วนการใช้อินเทอร์เน็ตในวันหยุด ใช้งานมากกว่า 9 ชั่วโมงขึ้นไป ร้อยละ 44.6 โดยใช้งานในช่วงเวลา 16.01-22.00 น. มากที่สุด ร้อยละ 72.3

3. สัมพันธภาพในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ($M = 1.82, SD = 0.44$) ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สมาชิกในครอบครัวของนักเรียนดูแลเอาใจใส่นักเรียน ($M = 2.55, SD = 0.63$) รองลงมาคือ นักเรียนช่วยเหลืองานบ้านผู้ปกครอง ($M = 2.17, SD = 0.72$) ครอบครัวของนักเรียนมีการรับประทานอาหารเย็นร่วมกัน ($M = 2.16, SD = 0.84$) ผู้ปกครองของนักเรียนให้คำปรึกษาในเวลาที่นักเรียนมีปัญหา ($M = 2.13, SD = 0.86$) หลังจากเลิกเรียนนักเรียนจะอยู่พร้อมหน้ากันกับสมาชิกในครอบครัว ($M = 2.02, SD = 0.86$)

4. พฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ติดอินเทอร์เน็ตในระดับน้อย กล่าวคือยังสามารถควบคุมตัวเองในการใช้อินเทอร์เน็ตได้ คิดเป็นร้อยละ 66.1 รองลงมาคือ ติดอินเทอร์เน็ตในระดับปานกลาง กล่าวคือ เริ่มมีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตมากเกินไป เสี่ยงต่อการติดอินเทอร์เน็ตในระดับสูง ควรลดระยะเวลาในการใช้ให้น้อยลง คิดเป็นร้อยละ 33.2 ส่วนกลุ่มที่ติดอินเทอร์เน็ตในระดับสูง ซึ่งควรหาทางแก้ไขอย่างเร่งด่วน มีเพียงร้อยละ 0.7 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ (ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการติดอินเทอร์เน็ต) ($n = 401$)

ระดับพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับน้อย	265	66.1
ระดับปานกลาง	133	33.2
ระดับสูง	3	0.7

เมื่อพิจารณาพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตเป็นรายข้อ พบว่าประเด็นที่มีค่าคะแนนสูงสุด 5 อันดับแรก คือ นำเรื่อน่าตื่นเต้นจากอินเทอร์เน็ตมาเล่าให้กับเพื่อนสนิทฟัง (67.6) รองลงมาคือ ใช้งานอินเทอร์เน็ตนานกว่าที่ตนเองตั้งใจไว้ (66.0) ถัดมาคือ มีการคาดหวังที่จะเข้าใช้อินเทอร์เน็ตอีกครั้ง (62.6) สร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่โดยใช้อินเทอร์เน็ต (55.8) และหลีกเลี่ยงสิ่งรบกวนในชีวิตโดยใช้อินเทอร์เน็ต (55.2)

5. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตกับปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต จากการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 6 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เกรดเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อวัน ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ สัมพันธภาพในครอบครัว และพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมด ได้แก่ อายุ เกรดเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อวัน ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ และสัมพันธภาพในครอบครัว ไม่มีความสัมพันธ์กันเอง หรือมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ไม่สูงเกินไปทั้งหมด ($r < 0.70$) จึงเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นที่ว่า ห้ามปัจจัยที่เป็นตัวแปรอิสระทั้งหมด มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ดังนั้น ตัวแปรอิสระทุกตัวสามารถนำมาวิเคราะห์เพื่อหาอำนาจในการร่วมกันทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยไม่เกิดปัญหาตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองในระดับสูง (Multicollinearity) ตามข้อตกลงการใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยแบบพหุคูณ

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้ง 5 ตัวแปร พบว่า ตัวแปรอิสระ 1 ตัวแปร คือ ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตาม (พฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($r = 0.289, p < 0.05$) ส่วนตัวแปรอิสระที่เหลืออีก 4 ตัวแปร ได้แก่ อายุ เกรดเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อวัน และสัมพันธภาพในครอบครัว พบว่า มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับตัวแปรตาม (ตารางที่ 2) ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตกับปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต ($n = 401$)

ตัวแปร	อายุ	เกรดเฉลี่ย	ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อวัน	ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์	สัมพันธภาพในครอบครัว	พฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต
อายุ	1					
เกรดเฉลี่ย	-.067	1				
ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อวัน	-.017	.024	1			
ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์	.022	.035	-.005	1		
สัมพันธภาพในครอบครัว	-.115*	.057	.008	-.061	1	
พฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต	-.001	.040	-.056	.289*	-.013	1

* $p < 0.05$

6. ปัจจัยที่ทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรทำนายที่เข้าสมการมีเพียงตัวแปรเดียว คือ ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ โดยสามารถอธิบายการแปรผันของพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 8.3 ($R^2 = 0.083$) และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.009 หมายความว่า ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์เป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร หมายความว่า หากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร มีระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้มีพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตเพิ่มขึ้น 0.009 หน่วย ($B = 0.009$) ทั้งนี้สามารถนำมาเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนดิบเพื่อใช้ทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ได้ว่าพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต = $35.685 + 0.009$ (ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์) และนำมาเขียนเป็นสมการถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานเพื่อใช้ทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ได้ว่าพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต = 0.289 (ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์) (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ค่าอำนาจในการทำนายของตัวแปรทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ด้วยวิธี Stepwise (Multiple regression analysis) ($n = 401$)

ตัวแปรที่เข้าสมการตามลำดับ	สัมประสิทธิ์การถดถอย		t	p
	B	β		
ค่าคงที่ (Constant)	35.685	-	23.218	0.000*
ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์	0.009	0.289	6.020	0.000*
$R = 0.289$, $R^2 = 0.083$, $F = 36.237$, $p = 0.000^*$				

* $p < 0.01$

อภิปรายผล

1. การศึกษาถึงพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตในระดับน้อย ร้อยละ 66.1 ซึ่งยังควบคุมการใช้อินเทอร์เน็ตได้ และมีประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยในอันดับต้นๆ ได้แก่ นำเรื่องน่าตื่นเต้นจากอินเทอร์เน็ตมาเล่าให้กับเพื่อนสนิทฟัง (67.6) รองลงมาคือ ใช้งานอินเทอร์เน็ตนานกว่าที่ตนเองตั้งใจไว้ (66.0) ถัดมาคือ มีการคาดหวังที่จะเข้าใช้อินเทอร์เน็ตอีกครั้ง (62.6) สร้างความสัมพันธ์กับเพื่อนใหม่โดยใช้อินเทอร์เน็ต (55.8) และหลีกเลี่ยงสิ่งรบกวนในชีวิตคุณโดยการใช้อินเทอร์เน็ต (55.2) ตามลำดับ โดยผลจากการศึกษาปัจจัยนำ ได้แก่ อายุ เกรดเฉลี่ย และค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากผู้ปกครองต่อวัน และปัจจัยเสริม ได้แก่ สัมพันธภาพในครอบครัว เป็นปัจจัยที่ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่าง

ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยมีเพียงระยะเวลาการใช้อินเทอร์เน็ตเท่านั้น ซึ่งเป็นปัจจัยเอื้อ สามารถทำนาย พฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตได้ ผลการศึกษานี้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เริ่มมีปัญหาในการ ใช้อินเทอร์เน็ต เนื่องมาจากการใช้อินเทอร์เน็ตกำลังมีอัตราการเติบโตจนเป็นปัจจัยหลักในการดำรงชีวิต และมี บทบาทอย่างมากในการใช้ชีวิตในสังคมปัจจุบัน กิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงได้ง่ายจาก โทรศัพท์มือถือหรือคอมพิวเตอร์ ซึ่งสามารถตอบสนองความสุขและความต้องการของตนเองได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พรจิรา ปรีวัชรากุล (2559) ว่า อิทธิพลของธรรมชาติส่วนสมอง reward circuit ของวัยต่อความเสี่ยงการติดการ พนัน ซึ่งพฤติกรรมที่มาจากความชอบรางวัล (Adolescent incentive-driven behaviors) โดยสมองส่วนที่ เกี่ยวข้องกับการควบคุมวงจรความสุขคือ Mesolimbic Dopamine System ซึ่งบริเวณสมองนี้จะคอยส่งข้อมูลให้ สมองประมวลผลและเลือกทางที่นำไปสู่รางวัล ส่งผลให้มีการใช้งานอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังส่งผลให้ผู้คนส่วนใหญ่ หมดเวลาไปกับการใช้อินเทอร์เน็ต และมีแนวโน้มที่จะใช้เวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตสูงขึ้นเรื่อยๆ การใช้เวลา เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ Griffiths (1995) ที่กล่าวว่าเทคโนโลยีนั้นเป็นการเสพติดทางพฤติกรรม เป็นการติดที่เกิดจากการกระทำ (Behavior Addiction) มิได้เป็นการเสพติดทางสารเคมี (Non-Chemical) เกี่ยวข้องกับการที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับเครื่องมือ ซึ่งอาจจะเป็นในลักษณะทางเดียว (Passive) และได้เคยชี้แจงไว้ ว่า การเสพติดอินเทอร์เน็ตนั้นจัดว่าเป็นการเสพติดเทคโนโลยี (ธนิกันต์ มาชะศิริานนท์, 2545) การติดอินเทอร์เน็ต มีลักษณะเกณฑ์การวินิจฉัยโรคใกล้เคียงกับการติดเกมออนไลน์ (Internet Gaming Addiction) และสอดคล้อง กับการศึกษาของดร.คิมเบอร์รี่ ยัง (Young, 1999) ว่า พยาธิสภาพของผู้ที่ใช้อินเทอร์เน็ตมากผิดปกติจะมีการ หมกมุ่นอยู่กับการใช้อินเทอร์เน็ต ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเวลานานขึ้น เพื่อให้ได้รับความพึงพอใจ ไม่สามารถลดหรือ หยุดใช้อินเทอร์เน็ตได้ กระวนกระวาย ซึมเศร้า ฉุนเฉียว หรือโกรธง่ายเมื่อต้องหยุด หรือเลิกใช้อินเทอร์เน็ต ใช้ เวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตมากกว่าที่ตั้งใจ ซึ่งเป็นผลมาจากระยะเวลาการใช้เน็ตมากเกินไปทั้งสิ้น อีกทั้งยัง สอดคล้องกับการศึกษาของแพง ชินพงศ์ (2559) ว่าพฤติกรรมที่เข้าข่ายต่อการติดอินเทอร์เน็ตนั้นมีเรื่องระยะเวลา ที่ใช้งานเข้ามาเป็นปัจจัยด้วย ซึ่งประกอบด้วย ใช้เวลา 4-5 ชั่วโมงหรือมากกว่านั้นต่อวัน ในการใช้อินเทอร์เน็ต อยู่ กับอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งแรกตอนตื่นนอน และเป็นสิ่งสุดท้ายก่อนที่จะนอน และหยิบสมาร์ตโฟนหรือแท็บเล็ตขึ้นมา เช็คว่าข้อความอยู่ทุกๆ 15 นาที

2. จากปัจจัยเสี่ยงที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เทียบเคียงได้กับแนวคิดการวิเคราะห์รูปแบบของกรอบพฤติกรรม ที่เรียกว่า PRECEDE Model มาเป็นกรอบในการศึกษา เนื่องจากมีแนวคิดที่ว่าพฤติกรรมของบุคคลมาจากพหุปัจจัย (Multiple Factors) กล่าวคือมีการวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมหรือวิถีชีวิตของบุคคล โดยปัจจัยดังกล่าว แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ปัจจัยนำ (Predisposing factors) ปัจจัยเอื้อ (Enabling factors) และปัจจัยเสริม (Reinforcing factors) ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 กลุ่มนี้ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมสุขภาพหรือการกระทำต่างๆ ของบุคคล โดย ที่ปัจจัยนำ ได้แก่ ปัจจัยที่ทำให้เกิดแรงจูงใจ การแสดงออกของพฤติกรรม ประกอบด้วย ความรู้ ทศนคติ ความเชื่อ และค่านิยม ปัจจัยเอื้อ เป็นลักษณะของสิ่งแวดล้อม ทั้งด้านกายภาพ สังคม วัฒนธรรม หรือทรัพยากรที่ทำให้เกิด พฤติกรรม และปัจจัยเสริม คือสิ่งที่บุคคลจะได้รับหรือคาดว่าจะได้รับจากบุคคลอื่นซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำ ของตนเอง ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ย้อนกลับโดยเริ่มจาก Outcome ที่ต้องการหรืออีกนัยหนึ่งคือคุณภาพชีวิตของ บุคคลแล้วพิจารณาถึงสาเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะสาเหตุที่เกี่ยวข้องมาจากการกระทำของบุคคล

3. การศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้มี 5 ปัจจัย ได้แก่ อายุ เกรดเฉลี่ย ค่าใช้จ่ายที่ได้รับจาก

ผู้ปกครองต่อวัน ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ และสัมพันธภาพในครอบครัว โดยผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรทำนายที่เข้าสมการมีเพียงตัวแปรเดียว คือระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ ซึ่งสามารถอธิบายการแปรผันของพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างได้ร้อยละ 8.3 ($R^2 = 0.083$) และมีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเท่ากับ 0.009 ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ว่า ปัจจัยด้านระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต เป็นปัจจัยที่สามารถทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของกลุ่มตัวอย่างได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($\beta = 0.289$, $p < 0.01$) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพฤติกรรมด้านระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต เป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดอินเทอร์เน็ต ซึ่งผลกระทบจากการติดอินเทอร์เน็ตหรือการใช้งานอินเทอร์เน็ตการมาจนเกินไป อาจส่งผลต่อสุขภาพร่างกาย จิตใจ และสังคมได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ Dr.Kimberly S. Young (1999) ที่กล่าวถึงปัญหาจากการติดอินเทอร์เน็ต โดยแบ่งออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1) ปัญหาด้านการเรียน 2) ปัญหาทางด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น 3) ปัญหาทางการเงิน 4) ปัญหาการทำงาน และ 5) ปัญหาทางด้านร่างกาย นอกจากนี้ปัญหาทางด้านร่างกายแล้ว ยังส่งผลต่อปัญหาทางด้านจิตใจอีกด้วย เช่น พฤติกรรมทางความคิดและอารมณ์ที่ก้าวร้าว พฤติกรรมแข็งกระด้าง พฤติกรรมซึมเศร้า เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1) ในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป อาจกำหนดกลุ่มตัวอย่างให้หลากหลายในระดับชั้นต่างๆ เช่น อาจจำแนกเป็นกลุ่มประถมศึกษาตอนต้น กลุ่มประถมศึกษาตอนปลาย กลุ่มมัธยมศึกษาตอนต้น และกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย แล้วนำผลการวิจัยที่ได้มาเปรียบเทียบกับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งจะได้ผลการวิจัยที่สอดคล้องหรืออาจแสดงให้เห็นถึงความแตกต่าง รวมทั้งมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2) การศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 กรุงเทพมหานคร ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) สำหรับในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไปอาจนำไปพัฒนารูปแบบการวิจัยเป็นแบบกึ่งทดลองหรือวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยนำปัจจัยที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้มากำหนดเป็นกลุ่มทดลอง เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาใช้ประโยชน์ในการวางแผนและออกแบบการปฏิบัติและการประเมินผลกิจกรรมการดูแลพฤติกรรมของเยาวชนในวัยเรียนมิให้เสี่ยงต่อการติดอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3) การใช้แบบประเมินในการเก็บข้อมูล ควรใช้แบบประเมินสำหรับประเมินพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ตที่ชัดเจน และควรให้คำแนะนำอย่างละเอียดในแบบสอบถาม

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากการศึกษาพบว่า ระยะเวลาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ต มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต ดังนั้นผู้ปกครองจึงควรควบคุมกำกับเวลาการใช้งานอินเทอร์เน็ตในระยะเวลาที่เหมาะสม ไม่มากจนเกินไป เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต

2) พยาบาลเวชปฏิบัติชุมชนควรประสานงานกับโรงเรียนและผู้ปกครองของนักเรียน เพื่อให้เกิดการดูแลป้องกัน และรักษาอย่างมีประสิทธิภาพและต่อเนื่อง เช่น วางแผนและออกแบบตารางการใช้งานอินเทอร์เน็ตในระยะเวลาที่เหมาะสม ให้ความรู้กับผู้ปกครอง และนักเรียนถึงการใช้งานอินเทอร์เน็ตในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อมิให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงการติดอินเทอร์เน็ต

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณโรงเรียนพุทธจักรวิทยา โรงเรียนสุขุมวิทอุปถัมภ์ โรงเรียนมัธยมวัดธาตุทอง และโรงเรียนหอวัง ในความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล นักเรียนและผู้ปกครองทุกท่าน เป็นอย่างยิ่งที่มีส่วนร่วมให้ข้อมูลที่เป็น ประโยชน์ในการวิจัยในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- ไชยรัตน์ บุตรพรหม. (2545). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นในเขต กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์สาขาสังคมวิทยา, ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา, คณะรัฐศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ทินกร อุ่นจิตติ. (2557). *เสพติดโซเชียลเน็ตเวิร์ค Social Networks Syndrome*. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสื่อศิลปะและการออกแบบสื่อ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ธนิกันต์ มาฆะศิรินันท์. (2545). *พฤติกรรมการเสพติดอินเทอร์เน็ตและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเสพติดอินเทอร์เน็ตของผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิติพงษ์ ศรีระพันธ์. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตของวัยรุ่นตอนปลายในเขตกรุงเทพมหานคร*. ศึกษากรณีมหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาศักดิ์), สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พรจิรา ปรีวัชรากุล. (2559). *แกะรอยหัยกัสมอง มองผลกระทบของการพนัน*. กรุงเทพฯ: สหมิตรพริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง
- พรทิพย์ ร่มนุ่น. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนระดับประถมศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพัฒนศึกษา, ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- แพง ชินพงศ์. (2559). 4 วิธีช่วยให้ลูกเลิกเสพติด แท็บเล็ต/สมาร์ทโฟน. สืบค้นจาก <http://www.manager.co.th/QOL/ViewNews.aspx?NewsID=9590000044026>
- ภัทริกา วงศ์อนันต์นนท์. (2557). พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของเด็กและเยาวชน. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 15 (2), 173-178.
- รวิกรานต์ นันทเวช. (2551). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการติดอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุณย์วิทย์มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. (2556). *ชีวิตประจำวันของเยาวชนในยุคสื่อออนไลน์*. สืบค้นจาก <http://bangkokpoll.bu.ac.th>
- อนุเทพ ภาสุระ. (2558). *ปัญหาสุขภาพที่มาจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์: บทความจากสำนักบริการวิชาการมหาวิทยาลัยบูรพา*. สืบค้นจาก http://www.uniserv.buu.ac.th/forum2/topic.asp?TOPIC_ID=6398

- อรรณ วงศ์แก้วโพธิ์ทอง. (2554). การเสพติดอินเทอร์เน็ตของชุมชนชาวออนไลน์. *วารสารนักบริหาร*, 31(3), 39-42.
- อริยะ พนมยงค์. (2558). 'ไลน์' เผยปี59 คนไทยใช้งานทะลุ 50 ล้าน เผยเตรียมสร้างไลน์ให้เป็นมากกว่าแอป. สืบค้นจาก <http://www.matichon.co.th/news/33885>
- Griffiths, M.D. (1995). Technological addictions. *Clinical Psychology Forum*, 76, 14-19
- Internet world stats :Usage and population statistics*. (2016). Retrieved from <http://www.internetworldstats.com/stats.htm>
- Young, K.S. (1999). *Internet Addiction: Symptoms, Evaluation, and Treatment*. Retrieved from <http://netaddiction.com/articles/symptoms.pdf>